

Zakaj spor o načinu določitve vodje projekta?

*(kopirano iz novice IZS z dne 2.2.2021, objavljene na spletni strani IZS:
<https://www.izs.si/aktualno/novice/izs-pricakuje-dialog-z-mop>)*

V medijih smo v zadnjem času lahko prebrali več zavajajočih stališč arhitektov, v katerih le ti zatrjujejo, da se zakonsko določilo o tem, kdo je oziroma kako se določi vodja projekta, torej tistega, ki vodi izdelavo projektne dokumentacije, spreminja.

V resnici ne gre za novo ureditev, ampak za ohranitev dosedanje ureditve (ureditve po trenutnem in tudi prejšnjem zakonu), po kateri pooblaščen inženirji lahko nastopajo kot vodja projekta za stavbe in za investitorje pridobivajo tudi gradbena in uporabna dovoljenja, ki so jih in jih izdajajo tako upravne enote kot ministrstvo pristojno za graditev. Ne razumemo, zakaj je to naenkrat postalo sporno, saj imajo pooblaščen inženirji znanja in kompetence, da to nalogo opravljajo.

Že prejšnji zakon (Zakon o graditvi objektov, ZGO-1) je tako kot Gradbeni zakon (GZ), ki trenutno velja, omogočal, da pooblaščen inženirji poleg pooblaščenih arhitektov nastopajo v vlogi vodje projekta za stavbe; po ZGO-1 se ji je sicer reklo odgovorni vodja projekta. Besedilo o tem, kako se določi vodja projekta in posledično kdo je lahko vodja projekta, je v trenutnem zakonu (GZ) pomanjkljivo, saj mu manjkajo merila za določitev. In ker meril v zakonu ni, so v praksi nastale težave pri imenovanju vodje projekta, ki jih je Ministrstvo za okolje in prostor v letu 2018 poskušalo rešiti najprej z odgovorom na vprašanje upravne enote, v letu 2019 pa še s pojasnilom generalne direktorice direktorata za prostor, graditev in stanovanja. Težava pojasnila je (bila) večplastna;

- prvič, pojasnilo ni imelo (nima) pravne podlage v zakonu, na podlagi katere bi bilo lahko izdano in bi postalo predpis, ki bi ga bilo treba upoštevati;
- drugič, Ministrstvo za okolje in prostor ga je poslalo upravnim enotam in pričakovalo upoštevande; večina upravnih enot ga je upoštevala, ne pa vse;
- tretjič, pojasnilo je za vodje projektov za stavbe favoriziralo pooblaščen arhitekta na škodo pooblaščenih inženirjev, s čimer je pooblaščenim inženirjem jemalo pridobljeno pravico nastopati kot vodja projekta, kar je ustavno sporno.

In prav to pojasnilo si želijo zdaj arhitekti vsebinsko preliti v zakon.

Njihove trditve, da bo s tem povzročena škoda arhitekturni stroki, če se to ne zgodi, je iz trte izvita, saj je tudi v primeru, da je vodja projekta pooblaščen inženir, v izdelavo projektne dokumentacije vključen tudi pooblaščen arhitekt, ki izdelava enega od načrtov projektne dokumentacije, to je načrt arhitekture. Načrta arhitekture namreč ne more in ne sme izdelati nihče drug kot pooblaščen arhitekt.

Kot že ime pove, mora biti vodja projekta dober vodja, ki dovolj dobro pozna stroko in ima ustrezne reference, za kar mora imeti ne zgolj specialistična znanja, ampak tudi in predvsem dobre vodstvene sposobnosti. Ni vsak specialist avtomatično dober vodja. Pri projektiranju vsake stavbe morajo biti zato, da bo ta varna in zanesljiva za uporabo, vključene vse stroke, ki to zagotavljajo (običajno najmanj arhitekturna, gradbena, strojna, električna, požarna varnost), v primeru industrijskih stavb tudi tehnološka. V odvisnosti od vrste stavbe je vloga enih oziroma drugih strok večja, zato ni primerno posploševati in vnaprej predpisovati, katera stroka to je. Imenovanje naj se prepusti direktorju projektivnega biroja, ki prevzame posel in zanj tudi odgovarja. Še boljše bi bilo, da bi direktor imenoval vodjo projekta v soglasju z investitorjem, ki investicijo plača, saj bi se s tem preprečila imenovanja oseb s premalo referencami.